32005R1864

16.11.2005 ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ L 299/45

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1864/2005 НА КОМИСИЯТА

от 15 ноември 2005 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 1725/2003 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на Международен стандарт за финансова отчетност № 1 и Международни счетоводни стандарти № 32 и № 39

(текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагане на международните счетоводни стандарти ([1]), и по-специално член 3, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

(1) С Регламент (ЕО) № 1725/2003 на Комисията от 29 септември 2003 г. за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), бяха приети всички международни стандарти и тълкувания, които съществуваха към 14 септември 2002 г., с изключение на Международен счетоводен стандарт (IAS) 32, IAS 39 и свързаните с тях тълкувания. В случая на IAS 32 и IAS 39 беше счетено, че предвидените изменения са изключително важни и следователно е неподходящо тези два стандарта да бъдат приети във версиите, които съществуваха по това време.

(2) На 17 декември 2003 г. Съветът по международни счетоводни стандарти (IASB) публикува редакция на IAS 39 *Финансови инструменти: Признаване и оценяване* като част от инициативата на IASB да подобри петнадесет стандарта едновременно, за да бъдат използвани от дружествата, които приемат IAS за първи път през 2005 г. Целта на редакцията беше да се подобрят качеството и последователността в основните текстове на съществуващите IAS.

(3) IAS 39, съгласно редакцията от декември 2003 г., въведе опция, която позволява на образуванията при първоначалното признаване на даден финансов актив или финансов пасив да определят неотменимо той да бъде оценен по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата (пълната „опция на справедливата стойност“). Независимо от това Европейската централна банка (ЕЦБ), органите за финансов надзор, представени в Базелския комитет, а така също и регулаторите на пазара за ценни книжа изразиха загриженост, че неограничената опция на справедливата стойност може да се използва неправомерно, по-специално по отношение на финансови инструменти, отнасящи се до собствените задължения на дружеството.

(4) IASB се съгласи с изразената загриженост и в резултат публикува на 21 април 2004 г. проектопредложение, с което предлага да бъдат направени изменения в IAS 39, с цел да се ограничи обхватът на опцията на справедливата стойност.

(5) За да има надеждно ръководство по счетоводното отчитане на финансови инструменти към датата на прилагането през 2005 г., Комисията одобри IAS 39 с изключение на някои разпоредби, отнасящи се до пълната опция на справедливата стойност и счетоводното отчитане на хеджирането с Регламент (ЕО) № 2086/2004 на Комисията от 19 ноември 2004 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1725/2003 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с въвеждането на IAS 39 ([3]). Комисията счете изключването на тези разпоредби за извънредна и временна мярка до разрешаването на все още неуредените въпроси посредством по-нататъшни консултации и обсъждания.

(6) В светлината на коментарите, получени по отношение на проектопредложението, публикувано на 21 април 2004 г., и по-нататъшните обсъждания, по-специално в ЕЦБ и Базелския комитет, както и по време на поредица от „кръгли маси“ със заинтересованите страни през март 2005 г., CIAS публикува на 16 юни 2005 г. *Изменения в IAS 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, Опция на справедливата стойност*.

(7) Редактираният IAS 39 ограничава опцията на справедливата стойност до ситуации, при които в резултат се получава по-подходяща информация, тъй като се отстраняват или намаляват в голяма степен несъответствията при оценяването или признаването („счетоводно разминаване“), или ситуации, при които дадена група финансови активи или финансови пасиви или и двете се управлява в съответствие с документираната стратегия за управление на риска или за инвестиции. В допълнение, редактираната опция на справедливата стойност позволява при определени условия даден комбиниран договор, съдържащ един или повече внедрени деривативи, да бъде разглеждан като финансов актив или финансов пасив, оценен по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата при определени обстоятелства. Следователно прилагането на редактираната опция на справедливата стойност се ограничава до случаи, при които трябва да бъдат спазвани определени принципи или обстоятелства. На последно място, прилагането следва да бъде подкрепено с подходящо оповестяване.

([1]) ОВ L 243, 11.9.2002 г., стр. 1.

([2]) ОВ L 261, 13.10.2003 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 211/2005 (ОВ L 41, 11.2.2005 г., стр. 1).

([3]) ОВ L 363, 9.12.2004 г., стр. 1.

(8) Следователно разпоредбите, отнасящи се до прилагането на опцията на справедливата стойност по отношение на финансови пасиви, които са били изключени съгласно Регламент (ЕО) № 2086/2004, следва да бъдат включени. Освен това пълната опция на справедливата стойност по отношение на финансовите активи, одобрена с Регламент (ЕО) № 2086/2004, следва също да бъде предмет на принципен подход.

(9) IASB признава, че за целите на разумния надзор върху финансовите институции ревизираният стандарт не възпрепятства органите за финансов надзор да оценяват строгостта на практиките за оценяване на справедливата стойност, прилагани от регулираните финансови институции, както и стабилността на техните основни стратегии за управление на риска, политики и практики и да предприемат съответните действия. Освен това IASB е съгласен, че определени оповестявания биха подпомогнали органите за финансов надзор при оценяване на изпълнението на изискванията, свързани с капитала. Това е особено важно при оценяването на печалбите, получени в резултат от влошаване на качеството на кредитите на дадена институция, които трябва да бъдат проучени по-обстойно в контекста на по-мащабни подобрения в IAS 39. Следователно Комисията ще наблюдава бъдещите ефекти от *Измененията към IAS 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, Опция на справедливата стойност* и ще проучва тяхното прилагане в рамките на прегледа, предвиден в член 10 от Регламент (ЕО) № 1606/2002.

(10) Приемането на измененията към IAS 39 предполага като логично следствие и изменения в Международен стандарт за финансова отчетност (IFRS) 1 и IAS 32, с цел да се осигури съпоставимост между съответните счетоводни стандарти.

(11) В светлината на новия принципен подход към опцията на справедливата стойност и необходимостта предприятията, прилагащи за първи път тези стандарти, да представят по-изчерпателни първоначални финансови отчети и сравнителна информация, е подходящо да се предвиди прилагането със задна дата на настоящия регламент, считано от 1 януари 2005 г.

(12) Консултациите с технически експерти в областта потвърждават, че Международният счетоводен стандарт (IAS) *Изменения към IAS 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, Опция на справедливата стойност* отговаря на техническите изисквания за приемане, посочени в член 3 от Регламент (ЕО) № 1606/2002, и по-специално на изискването да допринася за европейския обществен интерес.

(13) Регламент (ЕО) № 1725/2003 следва да бъде съответно изменен.

(14) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Регулаторния комитет по счетоводство,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Приложението към Регламент (ЕО) № 1725/2003 се изменя, както следва:

1. Международният счетоводен стандарт (IAS) 39 се изменя, както е посочено в буква А от приложението към настоящия регламент.

2. Текстът „Международен счетоводен стандарт (IAS) *Изменения към IAS 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, Опция на справедливата стойност*“, както е посочен в буква Б от приложението към настоящия регламент, се добавя към IAS 39.

3. Международният стандарт за финансова отчетност (IFRS) 1 и IAS 32 се изменят, както е посочено в буква Б от приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2005 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 15 ноември 2005 година.

За Комисията

Charlie McCREEVY

Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

А. Международният счетоводен стандарт № 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване се изменя, както следва:

а) в параграф 35 се добавя следният текст:

„В случай че прехвърленият актив се оценява по амортизирана стойност, опцията, предвидена в настоящия стандарт, да се определи даден финансов пасив по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, не се прилага спрямо съответния пасив“.

б) в допълнение А, Ръководство за прилагане, текстът на РП 31 се заменя със следния текст:

„Пример за хибриден инструмент е финансов инструмент, който дава на приносителя право да върне финансовия инструмент на емитента, като получи в замяна пари в брой или други финансови активи в зависимост от нарастването или намаляването на индекса на собствения капитал или на стоковия индекс („инструмент, който се плаща обратно по желание на приносителя“). Освен ако при първоначалното признаване емитентът не е определил хибридния инструмент за финансов пасив, оценен по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, той е задължен да отдели внедрения деривати (т.е. индексираното основно плащане) съгласно параграф 11, тъй като основният договор е дългов инструмент съгласно РП 27, а индексираното основно плащане не е тясно свързано с основния дългов инструмент съгласно РП 30а). Тъй като основното плащане може да нараства и да намалява, внедреният деривати е деривати без опция и неговата стойност се индексира с промените в основната променлива.“

Б. Следният текст се добавя към IAS 39:

МЕЖДУНАРОДНИ СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ

IAS №	Заглавие
„IAS 39	*Финансови инструменти: Признаване и оценяване* **с добавените разпоредби относно използването на опцията на справедливата стойност**“

Възпроизвеждането им е разрешено в рамките на Европейското икономическо пространство. Всички съществуващи права са запазени извън ЕИП, с изключение на правото на възпроизвеждане за лична употреба или друга честна сделка. Допълнителна информация може да бъде получена на страницата на IASB: www.iasb.org.uk

ИЗМЕНЕНИЯ КЪМ МЕЖДУНАРОДЕН СЧЕТОВОДЕН СТАНДАРТ 39

Финансови инструменти: Признаване и оценяване

ОПЦИЯ НА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ

Настоящият документ посочва измененията в IAS 39 *Финансови инструменти: Признаване и оценяване* (IAS 39). Тези изменения са свързани с предложенията, съдържащи се в Проектопредложението за изменения към IAS 39 – *Опция на справедливата стойност*, публикувано през април 2004 г.

Предприятията прилагат измененията, посочени в настоящия документ, за едногодишни периоди, започващи на или след 1 януари 2006 г.

В параграф 9, буква б) от дефиницията за финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата се заменя, както следва.

ДЕФИНИЦИИ

9. **…**

Дефиниции на четирите категории финансови инструменти

Финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата представлява *финансов актив или финансов пасив, който отговаря на някое от следните условия*

а) **…**

б) При първоначалното признаване образуването го определя като финансов актив или финансов пасив, оценен по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата. Предприятието може да използва тази класификация единствено когато има право на това съгласно разпоредбите на параграф 11А или когато това би довело до получаване на по-релевантна информация, тъй като:

i) така се намалява значително или се премахва несъпоставимостта при оценяването или признаването (понякога наричана „счетоводно разминаване“), която в противен случай би възникнала от оценяването на активите или пасивите или от признаването на печалбите или загубите върху тях при различни бази; или

ii) група финансови активи, финансови пасиви или и двете се управлява и нейното представяне се оценява въз основа на справедливата стойност в съответствие с документираната стратегия за управление на риска или за инвестиции, а информацията за групата се предоставя на тази база вътрешнофирмено на висшето ръководство (както е дефинирано в IAS 24 Оповестявания за свързани лица (както е редактиран през 2003 г.), например Съвета на директорите на образуването и главния изпълнителен директор.

В IAS 32 параграфи 66, 94 и РП40 изискват от образуването да направи оповестявания относно финансовите активи и финансовите пасиви, които е определило по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, включително по какъв начин то е спазило тези условия. За инструментите, отговарящи на условията на точка ii) по-горе, това оповестяване включва описание в свободен текст по какъв начин определянето по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата е съвместимо с документираната стратегия на образуването за управление на риска или за инвестиции.

Инвестициите в инструменти на собствения капитал, които нямат котировка на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде оценена по надежден начин (виж параграф 46, буква в) и допълнение А, параграфи РП80 и РП81), не могат да се определят по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

Следва да се отбележи, че параграфи 48, 48А, 49 и допълнение А, параграфи РП69-РП82, които посочват изискванията за определянето на надеждна оценка на справедливата стойност на финансов актив или финансов пасив, се прилагат по един и същи начин за всички активи и пасиви, които се оценяват по тяхната справедлива стойност, било чрез определяне или по друг начин, или чиято справедлива стойност е оповестена.

Добавя се следният параграф 11А:

ВНЕДРЕНИ ДЕРИВАТИВИ

11А. ***Независимо от разпоредбите на параграф 11, ако даден договор съдържа един или повече внедрени деривативи, образуването може да определи целия хибриден (комбиниран) договор като финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, освен ако:***

а) внедреният/те дериватив/и не изменя/т в голяма степен паричните потоци, които в противен случай биха се изисквали от договора; или

б) става ясно и без да има основен анализ, когато подобен хибриден (комбиниран) инструмент се разглежда за първи път, че отделянето на внедрения/те дериватив/и е забранено, като например опцията за предплащане, внедрена в заемно споразумение, която позволява на заемополучателя да изплати предсрочно заема приблизително по неговата амортизирана стойност.

Параграфи 12 и 13 се изменят, както следва.

12. В случай че настоящият стандарт изисква от предприятието да отдели внедрените деривативи от своя основен договор, но няма възможност да оцени поотделно внедрените деривативи при тяхното придобиване или впоследствие към датата на финансовия отчет, то определя целия хибриден (комбиниран) договор като финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

13. В случай че образуването няма възможност да определи по надежден начин справедливата стойност на внедрен дериватив, въз основа на неговите срокове и условия (например, тъй като внедреният дериватив се основава на инструмент на собствения капитал без котировка), справедливата стойност на внедрения дериватив представлява разликата между справедливата стойност на хибридния (комбинирания) инструмент и справедливата стойност на основния договор, ако те могат да бъдат определени съгласно настоящия стандарт. В случай че предприятието не може да определи справедливата стойност на внедрените деривативи, използвайки този метод, се прилага параграф 12, а хибридният (комбинираният) инструмент се определя по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

Добавя се следният параграф 48А.

СЪОБРАЖЕНИЯ ПРИ ОЦЕНЯВАНЕТО НА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ

48А. Най-доброто свидетелство за справедливата стойност е котировката на активен пазар. Ако пазарът на даден финансов инструмент не е активен, образуването установява справедливата стойност като използва техника на оценяване. Целта на използването на техника на оценяване е да се установи каква би била пазарната цена на инструмента на датата на оценяването в условията на пълна конкуренция, обоснована от нормални бизнес съображения. Техниките на оценяване включват използването на последните операции на пазара в условията на пълна конкуренция между осведомени и изразили съгласие страни, ако има информация за тях, позоваване на сегашната справедлива стойност на друг инструмент, който по същество е същият, анализ на дисконтиран паричен поток и опционни ценови модели. В случай че съществува техника на оценяване, която обикновено се използва от участниците на пазара за определяне на цената на инструмента и е станало очевидно, че тя предоставя надеждни прогнози за цените, получени във фактически пазарни транзакции, образуването използва тази техника. Избраната техника на оценяване използва в максимална степен пазарните дадености и във възможно най-малка степен разчита на специфичните за предприятието особености. Тя включва всички фактори, които участниците на пазара биха взели предвид при определянето на дадена цена и е съпоставима с възприетите икономически методологии за определяне цените на финансовите инструменти. Периодично, образуването проверява и коригира техниката за оценяване и изпитва доколко валидна е тя, като използва цени от наблюдавани текущи пазарни транзакции, предмет на които е същият инструмент (т.е. без изменение или промяна в условията) или се основава на налични пазарни данни.

ВЛИЗАНЕ В СИЛА И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Параграф 105 се изменя и се добавят параграфи 105А-105Г, както следва.

…

105. Когато настоящият стандарт се прилага за първи път,образуването има право да определи признат преди това финансов актив като актив на разположение за продажба. За всеки такъв финансов актив образуването признава всички кумулативни изменения в справедливата стойност в отделен компонент на собствения капитал до последващо отписване или обезценка, когато предприятието прехвърля тази кумулативна печалба или загуба към финансовия резултат. Образуването също така:

а) отразява финансовия актив, като използва новото определяне в сравнителните финансови отчети; и

б) оповестява справедливата стойност на финансовите активи към датата на определянето, както и тяхната класификация и балансови стойности в предишните финансови отчети.

105А. Образуването прилага параграфи 11А, 48А, РП4Б-РП4К, РП33А и РП33Б, както и измененията от 2005 г. в параграфи 9, 12 и 13 за едногодишни периоди, започващи на или след 1 януари 2006 г. По-ранното прилагане се насърчава.

105Б. Образувание, което прилага за първи път параграфи 11А, 48А, РП4Б-РП4К, РП33А и РП33Б, както и измененията от 2005 г. в параграфи 9, 12 и 13 за своите едногодишни отчетни периоди, започнали преди 1 януари 2006 г.:

а) има право, когато тези нови и изменени параграфи се прилагат за първи път, да определи по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата признат преди това финансов актив или финансов пасив, който тогава е отговарял на условията за такова определяне. Когато едногодишният период започва преди 1 септември 2005 г., не е необходимо такива определяния да приключат до 1 септември 2005 г., като те могат да включват също така финансови активи и финансови пасиви, признати между началото на този едногодишен период и 1 септември 2005 г. Независимо от разпоредбите на параграф 91, всички финансови активи и финансови пасиви, определени по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата в съответствие с настоящата точка, които преди това са били определени като хеджирана позиция в рамките на счетоводното отчитане по справедлива стойност на хеджиращи взаимоотношения, се деквалифицират от тези взаимоотношения веднага след като бъдат определени по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата;

б) оповестява справедливата стойност на всички финансови активи или финансови пасиви, определени в съответствие с буква а) към датата на определянето, както и тяхната класификация и балансови стойности в предходните финансови отчети;

в) определя отново всички финансови активи или финансови пасиви, определени като такива в предходните финансови отчети по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, ако не отговарят на условията за такова определяне в съответствие с тези нови и изменени параграфи. Когато даден финансов актив или финансов пасив бъде оценен по неговата амортизирана стойност след новото определяне, датата на това определяне се счита за дата на неговото първоначално признаване;

г) оповестява справедливата стойност на всички финансови активи или финансови пасиви, определени отново в съответствие с буква в) към датата на новото определяне, както и тяхната нова класификация.

105В. Образувание, което за първи път прилага параграфи 11А, 48А, РП4Б-РП4К, РП33А и РП33Б, както и измененията от 2005 г. в параграфи 9, 12 и 13 за своите едногодишни отчетни периоди, започнали на или след 1 януари 2006 г.:

а) определя отново всички финансови активи или финансови пасиви, определени като такива в предходните финансови отчети по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, ако не отговарят на условията за такова определяне в съответствие с тези нови и изменени параграфи. Когато даден финансов актив или финансов пасив бъде оценен по неговата амортизирана стойност след новото определяне, датата на това определяне се счита за дата на неговото първоначално признаване;

б) не определя по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата финансови активи или финансови пасиви, които са били признати в предходни финансови отчети;

в) оповестява справедливата стойност на всички финансови активи или финансови пасиви, определени отново в съответствие с буква а) към датата на новото определяне, както и тяхната нова класификация.

105Г. Образуването преработва своите сравнителни финансови отчети, като използва новите определяния, съдържащи се в параграф 105Б или параграф 105В, при условие че в случаите на финансов актив, финансов пасив или група финансови активи, финансови пасиви или и двете, определени по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, тези елементи или групи отговарят на критериите в параграф 9, буква б), i), параграф 9, буква б), ii) или параграф 11А в началото на периода за сравнение или в случай че са придобити след като е започнал периодът за сравнение, отговарят на критериите в параграф 9, буква б), i), параграф 9, буква б), ii) или параграф 11А към датата на първоначалното им признаване.

В допълнение А се добавят следните параграфи РП4Б-РП4К.

Допълнение А

Ръководство за прилагане

ДЕФИНИЦИИ (**параграфи 8 и 9**)

Определяне по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата

РП4Б. Параграф 9 от настоящия стандарт позволява на образуването да определи финансов актив, финансов пасив или група финансови инструменти (финансови активи, финансови пасиви или и двете) по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, при условие че по този начин информацията, която предоставя е по-релевантна.

РП4В. Решението на образуването да определи финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата прилича на избора на счетоводна политика (въпреки, че за разлика от избора на счетоводна политика, не е задължително то да се прилага последователно за всички сходни транзакции). Когато предприятието има такъв избор, параграф 14, буква б) от IAS 8 *Счетоводни политики, промени в счетоводните прогнози и грешки* изисква избраната политика да допринася за предоставянето на надеждна и по-релевантна информация във финансовите отчети относно ефектите от транзакциите, други събития и условия, свързани с финансовото състояние, финансовото представяне или паричните потоци на предприятието. В случаите на определяне по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата параграф 9 посочва двете обстоятелства, при които изискването за по-релевантна информация трябва да бъде спазено. Съответно, за да избере такова определяне в съответствие с параграф 9, предприятието трябва да демонстрира, че са налице едно (или и двете) от тези обстоятелства.

Параграф 9, буква б), i): Определянето премахва или значително намалява несъпоставимостта при оценяването или признаването, която би възникнала в противен случай.

РП4Г. Съгласно IAS 39 оценяването на финансов актив или финансов пасив и класифицирането на признатите промени в неговата стойност се определят от класификацията на активите и пасивите, както и от участието или неучастието на актива или пасива в отразено хеджиращо взаимоотношение. Тези изисквания могат да породят несъпоставимост в оценяването или признаването (наричана понякога „счетоводно разминаване“), когато, например, при липсата на определяне по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, даден финансов актив се класифицира като актив на разположение за продажба (като по-голямата част от промените в справедливата стойност са признати директно в собствения капитал), а даден пасив, който образуването счита за свързан, се оценява по амортизирана стойност (като промените в справедливата стойност не са признати). При наличието на тези обстоятелства предприятието може да стигне до извода, че неговите финансови отчети биха предоставяли много по-релевантна информация, ако и активът, и пасивът бяха класифицирани по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

РП4Д. Следните примери показват кога това условие може да бъде спазено. При всички положения образуването може да използва това условие, за да определи финансовите активи или финансовите пасиви по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, само ако е спазило принципа, даден в параграф 9, буква б), i).

а) Дадено образуване има задължения, чиито парични потоци се основават, съгласно сключени договори, на представянето на активите, които в противен случай биха били класифицирани като активи на разположение за продажба. Например даден застраховател може да има задължения, съдържащи елемент на участие по преценка, които изплащат печалби, основаващи се на реализирани и/или нереализирани доходи от направени инвестиции в конкретна група от активите на застрахователя. В случай че оценяването на тези пасиви отразява текущите пазарни цени, класифицирането на активите по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата означава, че промените в справедливата стойност на финансовите активи се признават в печалбата или загубата за същия период, както и промените в стойността на свързаните пасиви.

б) Дадено образуване има задължения съгласно застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация (както се разрешава от МСФО 4 *Застрахователни договори*, параграф 24) и финансови активи, които то счита за свързани и които в противен случай биха били класифицирани като активи на разположение за продажба или оценени по тяхната амортизирана стойност.

в) Дадено образуване има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят един риск, такъв какъвто е лихвеният риск, който предизвиква изменения в противоположни посоки в справедливата стойност, които имат тенденцията взаимно да се компенсират. Независимо от това, единствено някои инструменти се оценяват по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата (т.е. инструменти, които са деривативи или са класифицирани като държани за търгуване). Изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането може да не са спазени, тъй като, например, изискванията за ефективност, съдържащи се в параграф 88, не са спазени.

г) Дадено образуване има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят един риск, такъв какъвто е лихвеният риск, който предизвиква изменения в противоположни посоки в справедливата стойност, които имат тенденцията взаимно да се компенсират, а образуването не отговаря на изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането, тъй като нито един от инструментите не е дериватив. Освен това, при липсата на счетоводно отчитане на хеджирането, съществува значителна несъпоставимост в признаването на печалбите и загубите. Например:

i) с емитирането на облигации с фиксирана лихва образуването е финансирало портфолио от активи с фиксирана лихва, които в противен случай биха били класифицирани като активи на разположение за продажба, промените в справедливата стойност на които имат тенденцията взаимно да се компенсират. Представянето в отчета както на активите, така и на облигациите по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата коригира несъпоставимостта, която в противен случай би възникнала, ако активите се оценяват по тяхната справедлива стойност, като промените се отчитат в собствения капитал, а облигациите се оценяват по тяхната амортизирана стойност;

ii) с емитирането на търгувани облигации, образуването е финансирало конкретна група заеми, промените в справедливата стойност на които имат тенденцията взаимно да се компенсират. Ако в допълнение предприятието редовно купува и продава облигации, но рядко, ако изобщо купува и продава заеми, отчитането както на заемите, така и на облигациите по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата премахва несъпоставимостта при признаването на печалбите и загубите във времето, която в противен случай би възникнала, ако облигациите и заемите се оценяваха по амортизирана стойност, а печалбата или загубата се признаваше всеки път, когато облигациите се откупуват.

РП4Е. В случаи, подобни на описаните в предходния параграф, фактът, че финансови активи и финансови пасиви, които в противен случай не биха били оценени така, са оценени по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, може да премахне или значително да намали несъпоставимостта при оценяването или признаването и да доведе до по-релевантна информация. От практическа гледна точка не е необходимо предприятието да придобива всички активи и пасиви едновременно, тъй като с това допринася за несъпоставимостта при оценяването или признаването. Допустимо е забавяне в границите на разумното, при условие че всяка транзакция се определя по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата при първоначалното ѝ признаване и за времето на забавяне се очаква да се осъществят оставащите транзакции.

РП4Ж. Не би било приемливо да се определят по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата само някои от финансовите активи и финансовите пасиви, тъй като по този начин няма да се елиминира или съществено да се намали несъпоставимостта и следователно това няма да доведе до по-релевантна информация. Независимо от това, би било приемливо да се определят само някои от поредица сходни финансови активи или сходни финансови пасиви, ако по този начин се постигне значително намаляване (по-възможност дори по-голямо намаляване, отколкото при други допустими определяния) на несъпоставимостта. Например, да предположим, че дадено предприятие притежава определен брой сходни финансови задължения, чиято обща сума възлиза на 100 ВЕ (*) и определен брой финансови активи, чиято обща сума възлиза на 50 ВЕ, но са оценени на различна база. Предприятието може значително да намали несъпоставимостта при оценяването като определи при първоначалното им признаване всички активи и само някои от пасивите (например, отделни задължения на обща стойност 45 ВЕ) по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата. Независимо от това, тъй като определянето по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата може да се прилага единствено по отношение на цял финансов инструмент, предприятието в този пример трябва да определи едно или повече задължения в тяхната цялост. То не може да определи нито компонент от задължението (например, промените в стойността, свързани само с един вид риск, каквито са промените в отправния лихвен процент), нито част (т.е. процент) от пасива.

Параграф 9, буква б), ii): Група финансови активи, финансови пасиви или и двете се управлява, а нейното представяне се оценява на базата на справедливата стойност в съответствие с документираната стратегия за управление на риска или за инвестиции

РП43. Образуването може да управлява и да оценява представянето на група финансови активи, финансови пасиви или и двете по такъв начин, че оценяването на тази група по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата води до по-релевантна информация. Акцентът в този случай попада по-скоро върху начина, по който образуването управлява и оценява представянето, отколкото върху характера на неговите финансови инструменти.

РП4И. Следните примери показват кога това условие може да бъде спазено. При всички положения образуването може да използва това условие, за да определи финансовите активи или финансовите пасиви по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, само ако спазва принципа, съдържащ се в параграф 9, буква б), ii).

а) Образуването представлява фонд за рисков капитал, взаимен фонд, доверителен фонд или подобна организация, чиято стопанска дейност е да инвестира във финансови активи с цел печалба от тяхната обща възвращаемост под формата на дялово участие или дивиденти и промени в справедливата стойност. IAS 28 *Инвестиции в свързани предприятия* и IAS 31 *Дялово участие в смесени предприятия* позволяват тези инвестиции да бъдат изключени от техния обхват, при условие че те се оценяват по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата. Образуването може да приложи същата счетоводна политика по отношение и на други инвестиции, управлявани на базата на общата възвращаемост, но влиянието му върху които е недостатъчно, за да попаднат те в обхвата на IAS 28 или IAS 31.

б) Образуването притежава финансови активи и финансови пасиви, които споделят един или повече рискове и тези рискове се управляват и се оценяват на базата на справедливата стойност в съответствие с документираната политика за управление на активите и пасивите. Пример за това може да бъде предприятие, което е емитирало „структурирани продукти“, съдържащи множество внедрени деривативи и което управлява произтичащите от това рискове на базата на справедливата стойност, като използва комбинация от производни (деривативни) и непроизводни (недеривативни) финансови инструменти. Подобен пример може да бъде образуване, което предоставя заеми с фиксирана лихва и което управлява произтичащия риск от промените в отправния лихвен процент, като използва комбинация от производни (деривативни) и непроизводни (недеривативни) финансови инструменти.

(*) В настоящия стандарт паричните стойности са изразени във „валутни единици“ (ВЕ).

в) Образуването е застрахователно дружество, което притежава портфолио от финансови активи, управлява това портфолио с цел максимизиране на общата възвращаемост на активите в него (т.е. дялово участие или дивиденти и промени в справедливата стойност) и оценява неговото представяне на тази база. Портфолиото може да се държи, за да гарантира конкретни пасиви, собствения капитал или и двете. Ако портфолиото се държи, за да гарантира конкретни задължения, условието в параграф 9, буква б), ii) може да бъде спазено по отношение на активите, независимо дали застрахователят управлява и оценява и пасивите на базата на тяхната справедлива стойност. Условието в параграф 9, буква б), ii) може да бъде спазено поради факта, че целта на застрахователя е да максимизира общата възвращаемост на активите в дългосрочен план, дори ако сумите, изплатени на приносителите на договори за участие зависят от други фактори, като например стойността на реализираните печалби в краткосрочен план (например, една година) или ако тези суми се разпределят по преценката на застрахователя.

РП4Й. Както беше посочено по-горе, това условие се основава на начина, по който предприятието управлява и оценява представянето на разглежданата група финансови инструменти. По същия начин (в изпълнение на изискването за определяне при първоначалното признаване) образуването, което определя финансовите инструменти по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата на базата на това условие, определя по същия начин и всички отговарящи на условията финансови инструменти, които се управляват и оценяват заедно.

РП4К. Документацията относно стратегията на образуването не трябва да бъде прекалено пространна, но достатъчна, за да покаже съответствието с параграф 9, буква б), ii). Такава документация не се изисква за всеки отделен актив или пасив, а по-скоро въз основа на отделно портфолио. Например, не е необходимо да се представя друга документация, за да се демонстрира съответствието с параграф 9, буква б), ii), ако системата за управление на представянето за дадено звено – както е одобрена от висшето ръководство на образуването – ясно показва, че неговото представяне се оценява на базата на общата възвръщаемост.

След параграф РП33 се добавят заглавие и параграфи РП33А и РП33Б, както следва.

Инструменти, съдържащи внедрени деривативи

РП33А. Когато образуването стане страна по хибриден (комбиниран) инструмент, който съдържа един или повече внедрени деривативи, параграф 11 изисква от образуването да идентифицира тези внедрени деривативи, да прецени дали е необходимо те да бъдат отделени от основния договор и тези, за които се изисква да бъдат отделени, да бъдат оценени по тяхната справедлива стойност при първоначалното им признаване и впоследствие. Тези изисквания могат да бъдат по-сложни или да доведат до по-малко надеждни мерки, отколкото ако се оцени целият инструмент по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата. По тази причина настоящият стандарт позволява целият инструмент да бъде определен по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

РП33Б. Такова определяне може да се използва, независимо дали параграф 11 изисква внедрените деривативи да бъдат отделени от основния договор или забранява такова отделяне. Независимо от това параграф 11А не оправдава определянето на хибриден (комбиниран) инструмент по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата в случаите, посочени в параграф 11А, букви а) и б), тъй като по този начин няма да се намали сложността или да се повиши надеждността.

Допълнение

Изменения към други стандарти

Измененията в настоящото допълнение се прилагат за едногодишни периоди, започващи на или след 1 януари 2006 г. В случай че предприятието приложи измененията в IAS 39 за по-ранен период, измененията в настоящото допълнение се прилагат за този по-ранен период.

Изменения към IAS 32

Финансови инструменти: Оповестяване и представяне

Параграф 66 се изменя, както следва.

66. В съответствие с IAS 1 образуването оповестява всички значими счетоводни политики, включително общите принципи и метода за прилагане на тези принципи по отношение на транзакциите, другите събития и условия, произтичащи от стопанската дейност на образуването. В случаите на финансови инструменти, това оповестяване включва:

а) критериите, които се прилагат при определянето кога даден финансов актив или даден финансов пасив се признава и кога се отписва;

б) основата за оценяване, която се прилага по отношение на финансовите активи и финансовите пасиви при първоначалното им признаване и впоследствие;

в) основата, върху която приходите и разходите, произтичащи от финансовите активи и финансовите пасиви, се признават и оценяват; и

г) за финансовите активи или финансовите пасиви, определени по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата:

i) критериите за определянето по този начин на тези финансови активи или финансови пасиви при първоначалното им признаване;

ii) по какъв начин образуването е спазило условията, съдържащи се в параграфи 9, 11А или 12 от IAS 39 относно това определяне. Спрямо инструментите, определени в съответствие с параграф 9, буква б), i) от IAS 39, такова оповестяване включва описание в свободен текст на обстоятелствата, които се намират в основата на несъпоставимостта при оценяването и признаването, която в противен случай би възникнала. Спрямо инструментите, определени в съответствие с параграф 9, буква б), ii) от IAS 39, това оповестяване включва описание в свободен текст по какъв начин е постигната съпоставимостта на определянето по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата с документираната стратегия на образуването за управление на риска или за инвестиции;

iii) характера на финансовите активи или финансовите пасиви, които образуването е определило по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

Параграф 94 се изменя, както следва, а букви ж)–й) стават съответно й)–м).

94. …

Финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата (виж също и параграф РП40)

…

д) Образуването оповестява балансовите стойности на:

i) финансовите активи, които са класифицирани като активи, държани за търгуване;

ii) финансовите пасиви, които са класифицирани като пасиви, държани за търгуване;

iii) финансови активи, които при първоначалното им признаване, са определени от предприятието като финансови активи по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата (т.е. такива, които не са класифицирани като финансови активи, държани за търгуване);

(iv) финансови пасиви, които при първоначалното им признаване, са определени от образуването като финансови пасиви по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата (т.е. такива, които не са класифицирани като финансови пасиви, държани за търгуване);

е) Образуването оповестява поотделно нетните печалби или нетните загуби върху финансовите активи или финансовите пасиви, определени от образуването по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

ж) В случай че образуването е определило вземане или заем (или група заеми или вземания) по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, то оповестява:

i) максималната изложеност на кредитен риск (виж параграф 76, буква а) към датата, на която е отчетен заемът или вземането (или групата заеми или вземания);

ii) сумата, с която всички свързани кредитни деривативи или подобни инструменти намаляват тази максимална изложеност на кредитен риск;

iii) стойността на промяната през отчетния период и кумулативно в справедливата стойност на заема или вземането (или на групата заеми или вземания), която е свързана с промените в кредитния риск, определен или като стойността на промяната в справедливата стойност на заема или вземането, която не е свързана с промените в пазарните условия, които повишават пазарния риск; или посредством алтернативен метод, който по-достоверно отразява стойността на промяната в справедливата стойност на заема или вземането, която е свързана с промените в кредитния риск;

iv) стойността на промяната в справедливата стойност на всеки свързан кредитен дериватив или подобен инструмент, която е настъпила през отчетния период и кумулативно, от момента на определянето на заема или вземането.

з) В случай че образуването е определило даден финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, то оповестява:

i) стойността на промяната през отчетния период и кумулативно в справедливата стойност на финансовия пасив, която е свързана с промените в кредитния риск, определен или като стойността на промяната в справедливата стойност на заема или вземането, която не е свързана с промените в пазарните условия, които повишават пазарния риск (виж параграф РП40); или посредством алтернативен метод, който по-достоверно отразява стойността на промяната в справедливата стойност на заема или вземането, която е свързана с промените в кредитния риск;

ii) разликата между балансовата стойност на финансовия пасив и стойността, която образуването би трябвало да заплати на приносителя на облигацията, съгласно сключен договор при настъпил падеж.

и) Образуването оповестява:

i) методите, които използва, за да спази изискванията в буква ж), iii) и буква з), i);

ii) ако образуването счита, че оповестяването, което е направило, за да спази изискванията в буква ж), iii) или буква з), i), не представя по достатъчно достоверен начин промяната в справедливата стойност на финансовия актив или финансовия пасив, свързана с промените в кредитния риск, то оповестява основанията за това заключение и факторите, които счита, че имат отношение.

…

Параграф РП40 се изменя, както следва.

РП40. В случай че образуването е определило финансов пасив или вземане, или заем (или група заеми или вземания) по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, то е задължено да оповести стойността на промяната в справедливата стойност на финансовия инструмент, която е свързана с промените в кредитния риск. Освен ако не съществува алтернативен метод, който по-достоверно да отразява тази стойност, предприятието е задължено да определи тази стойност като стойността на промяната в справедливата стойност на финансовия инструмент, която не е свързана с промените в пазарните условия, които повишават пазарния риск. Промените в пазарните условия, които повишават пазарния риск, включват промени в отправния лихвен процент, цени на стоки, валутния курс или ценови индекс или индекс на валутния курс. За договорите, които включват елемент на променлив капитал, промените в пазарните условия включват промените в представянето на вътрешен или външен инвестиционен фонд. В случай че единствените промени в пазарните условия, които имат отношение към даден финансов пасив, са промените в отправния лихвен процент, тази стойност може да бъде оценена по следния начин:

а) Първо, образуването изчислява вътрешната норма на възвращаемост на пасива в началото на отчетния период, като използва наблюдаваната пазарна цена на пасива, както и парични потоци на пасива съгласно сключени договори в началото на периода. От тази норма на възвращаемост то изважда отправния лихвен процент в началото на отчетния период, за да получи специфичен за инструмента компонент на вътрешната норма на възвращаемост.

б) След това образуването изчислява сегашната стойност на паричните потоци, свързани с пасива, като използва паричните потоци на пасива съгласно сключени договори в началото на отчетния период и дисконтов процент, равен на сумата от отправния лихвен процент в края на отчетния период и специфичния за инструмента компонент на вътрешната норма на възвращаемост в началото на периода, както е определен в буква а).

в) Стойността, определена в буква б), се уточнява тогава по отношение на изплатени или получени парични средства в брой върху пасива през отчетния период и се увеличава, за да отрази нарастването в справедливата стойност, което се получава, тъй като паричните потоци по сключени договори се доближават с още един период към датата, на която трябва да постъпят.

г) Разликата между наблюдаваната пазарна цена на пасива в края на отчетния период и стойността, определена в буква в), представлява промяната в справедливата стойност, която не е свързана с промените в отправния лихвен процент. Това е стойността, която се оповестява.

Горният пример приема, че промените в справедливата стойност, които не произтичат от промени в кредитния риск на инструмента или от промени в лихвените равнища, не са съществени. Ако в горния пример инструментът съдържа внедрен деривати, промяната в справедливата стойност на внедрения деривати не трябва да се включва при определянето на стойността в параграф 94, буква з), i).

Изменения към IFRS 1

Първоначално приемане на Международните стандарти за финансова отчетност

Параграфи 25А и 43А се изменят, както следва.

Определяне на финансови инструменти, признати в предходни отчети

25А. IAS 39 *Финансови инструменти: Признаване и оценяване* позволява даден финансов актив да бъде определен при първоначалното му признаване като актив на разположение за продажба или позволява даден финансов инструмент (при условие че отговаря на определени критерии) да бъде определен като финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата. Независимо от това изискване, при следните обстоятелства се допускат изключения:

а) на образуванията е разрешено да определят даден актив като актив на разположение за продажба към датата на прехода към стандартите МСФО;

б) *образувание, което за първи път представя своите финансови отчети съгласно стандартите IFRS за едногодишен период, започващ на или след 1 септември 2006 г.* – на това образувание е разрешено да определи към датата на прехода към стандартите IFRS финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, при условие че активът или пасивът отговарят на критериите в параграф 9, буква б), i), параграф 9, буква б), ii) или параграф 11А от IAS 39 към тази дата;

в) *образувание, което за първи път представя своите финансови отчети съгласно стандартите IFRS за едногодишен период, започващ на или след 1 януари 2006 г. и преди 1 септември 2006 г.* – на това образувание е разрешено да определи към датата на прехода към стандартите IFRS финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата, при условие че активът или пасивът отговарят на критериите в параграф 9, буква б), i), параграф 9, буква б), ii) или параграф 11А от IAS 39 към тази дата. Когато датата на прехода към стандартите IFRS е преди 1 септември 2005 г., не е необходимо това определяне да е приключило до 1 септември 2005 г., като то може да включва също така финансови активи и финансови пасиви, които са признати в периода между датата на прехода към стандартите IFRS и 1 септември 2005 г.;

г) *предприятие, което за първи път представя своите финансови отчети съгласно стандартите IFRS за едногодишен период, започващ преди 1 януари 2006 г. и което прилага параграфи 11А, 48А, РП4Б-РП4К, РП33А и РП33Б, както и измененията от 2005 г. в параграфи 9, 12 и 13 от IAS 39* – на това предприятие е разрешено в началото на неговия първи отчетен период съгласно стандартите МСФО да определи по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата финансов актив или финансов пасив, който към тази дата отговаря на условията за такова определяне в съответствие с тези нови и изменени параграфи. Когато първият отчетен период на предприятието съгласно стандартите МСФО започва преди 1 септември 2005 г., не е необходимо тези определяния да приключат до 1 септември 2005 г., като те могат да включват също така финансови активи и финансови пасиви, които са признати в периода от началото на този отчетен период и 1 септември 2005 г. В случай че предприятието посочи отново сравнителна информация за IAS 39, то отразява отново тази информация и по отношение на финансови активи, финансови пасиви или група финансови активи, финансови пасиви или и двете, определени в началото на неговия първи отчетен период съгласно стандартите МСФО. Това повторно отразяване на сравнителна информация се прави единствено, ако определените активи или пасиви, или групи отговарят на критериите за такова определяне, съдържащи се в параграф 9, буква б), i), параграф 9, буква б), ii) или параграф 11А от IAS 39 към датата на прехода към стандартите МСФО или, в случай, че те са придобити след датата на прехода към стандартите МСФО, ако отговарят на критериите за такова определяне, съдържащи се в параграф 9, буква б), i), параграф 9, буква б), ii) или 11А от IAS 39 към датата на тяхното първоначално признаване;

д) *по отношение на образувание, което представя неговите първоначални финансови отчети съгласно стандартите IFRS за едногодишен период, започващ преди 1 септември 2006 г.* – независимо от разпоредбите на параграф 91 от IAS 39, всички финансови активи и финансови пасиви, които такова предприятие е определило по тяхната справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата в съответствие с буква в) или буква г) по-горе и които са били определени в отчет за предходен период като хеджирана позиция в рамките на счетоводното отчитане на хеджирани взаимоотношения, се деквалифицират от тези взаимоотношения, веднага след като бъдат определени по справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата.

Определяне на финансови активи или финансови пасиви

43А. На образуването се разрешава да определи финансов актив или финансов пасив, признат в предходни отчети, като финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност с изменение в печалбата или загубата или даден финансов актив като актив на разположение за продажба в съответствие с параграф 25А. Образуването оповестява справедливата стойност на финансовите активи или финансовите пасиви, определени във всяка категория към датата на определянето, а така също и тяхната класификация и балансови стойности във финансовите отчети за предходни периоди.